

In šel sem na vrt.

Stara dva sta ravno priletela na vrt, hitela od jablane na hruško, žalobno čivkala in klicala mladiče. A mladičev ni bilo ... Meni pa sta se zasmilila in hudo mi je bilo, ker jima nisem mogel pomagati ...

Ios. Andrejev.

Kraljevič Kunâla.

Nekoč je vladal v Indiji mogočen kralj, Azoka po imenu. Imel je sina, kateremu je bilo ime Kunâla. Kraljevič Kunâla je bil tako lep, da mu ni bilo para na svetu. Nobeden umetnik bi ne bil mogel izklesati tako vitkega, a vendar tako krepkega telesa, s katerim je bil Bog obdaril kraljeviča. Nad vse krasne pa so bile njegove oči, v katerih se je zrcalila vsa njegova dobra duša. Še nikdar se ni svetil tako lepo niti najfineje brušeni demant.

Kadar je kraljevič Kunâla odprl črešnjevi ustnici in je zapel, takrat je privrel iz njegovega gladkega grla tako srebrnočist in mehak glas, da je vsakdo strmel.

Kraljevič Kunâla pa ni bil obdarovan od Boga samo s telesno lepoto. Dasi je bilo lepo njegovo telo, vendar je bila njegova duša še stokrat lepša. Oče in mati sta ga čuvala in varovala kakor zenico svojega očesa. Imel je kraljevič vse polno služabnikov na razpolago. Navadno pa ni rabil nobenega, ker si je vedno oskrbil vse sam.

Pa dolgo mu ni bilo tako dobro. Komaj je odrastel, že mu je nemila smrt pobrala ljubljeno mater. Kraljevič je vso svojo ljubezen posvetil odslej skrbnemu očetu. Kmalu potem pa se je kralj oženil drugič, in tako je dobil lepi Kunâla mačeho. Mačeha pa ni imela rada dobrega kraljeviča, zato ker je bil stokrat lepši, pa tudi stokrat boljši, kakor njeni lastni otroci. Dasi se je Kunâla trudil, da bi pridobil mačehino ljubezen, in dasi je ljubil svojo drugo mater tako kakor svojo pravo, vendar je mačeha ostala — mačeha. Vedno ga je pri kralju tožila in črnila, kakor je vedela in znala. Kralj je imel mnogo skrbi in posla, zato se ni mogel dosti brigati za ubogega kraljeviča. Vendar ga je branil in zagovarjal pri kraljici dolgo časa. Nazadnje je bil pa že sit kraljičinih tožb in se je dal pregovoriti, da je poslal lepega kraljeviča daleč v tujo deželo v prognanstvo.

Grda mačeha pa še ni mirovala. Vedno se je bala, da bi se ne vrnil lepi Kunâla in da bi ne dobil v last kraljevskega prestola. Zato je skrivaj pisala pismo in je pritisnila nanj kraljevi pečat. V pismu je bilo zapovedano, da naj izderó kraljeviču krasne oči. Tisto pismo je nesel poseben sel v tujo deželo tistemu vladarju, kjer je prebival kraljevič.

Zaradi velike kraljevičeve dobrote in lepote so ga pa tudi v tuji deželi vsi visoko čislali. Zato so se zelo prestrašili, ko so dobili kraljevi ukaz, da morajo Kunâlu izdreti oči. Ta žalostna novica se je po bliskovo raznesla po vsej deželi. Vsi ljudje so žalovali. Cele trume so prihajale

gledat ubogega kraljeviča, ki je bil pa miren, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo, dasi je že vedel, kaj ga čaka. Naposled je prišel dan, ko bi se moral izvršiti kraljevi ukaz. Že pred dnem se je nabrala neštevilna množica na določenem prostoru. Pride kraljevič. V spremstvu vojakov nastopi veselega obraza, kakor da je prišel na pojedino. Ljudstvo pa zajoče na ves glas. Pa odbije določena ura in rabelj pristopi h kraljeviču.

A komaj pogleda v njegovo globoko in svetlo oko, kar se mu začne tresti roka in pož mu pade iz rok. Pokličejo drugega krvnika, pa tudi temu se zgodi istotako. Ravnotako s tretjim, s četrnim ... Nihče ni mogel izdreti dobremu kraljeviču nebeškolepih oči. — Naposled začne Kunâla prositi ljudi, naj se vendar izvrši kraljevi ukaz. Obljubi celo dobro plačilo onemu, ki mu izdere oči. Končno se vendar dobi med množico brezsrčnež, ki se polakomni denarja. Pa res izdere kraljeviču oko.

Kunâla ga vzame v roko in reče z mirnim glasom: „Zakaj več ne vidiš, ti grda mesena kroglica?“

Rabelj mu izdere drugo oko. Tudi to vzame kraljevič v roko in pristavi: „Vzeli ste mi telesne oči, toda mojih duševnih oči mi ne morete vzeti. Zapustil me je moj oče kralj, a poznam še drugega očeta, kateri me ne zapusti nikdar.“

Ko so ga bili oslepili, se je zvedelo, da je njegova mačeha povzročila to hudobijo, ne pa kralj. Kunâla to sliši in pravi: „Naj še dolgo živi in naj bode srečna!“

Kunâla je hodil odslej po svetu kot berač. Živil se je z igranjem na harfo in s petjem. To edino mu je ostalo od vsega, kar je imel. Čez leta je prišel nekoč tudi v prestolno mesto svojega očeta. Kralj še vedno ni vedel, kaj se je zgodilo z njegovim sinom. Pa je opazil nekoč na izprehodu slepca, ki je prečudno lepo igral in pel. Kralj se začuden ustavi. Dasi se mu je zdelo, da je že čul ta mehki, božajoči glas, vendar se ni mogel domisliti, kje in kdaj. Zato zaukaže služabniku, naj pripelje ubogega slepca prej ko prej v njegovo palačo.

Drugi dan je zapel slepi Kunâla pred svojim očetom. V prvem hipu kralj spozna svojega sina. Ali slepi kraljevič ni hotel zatožiti svoje mačeha. Ali vse so kralju razložili njegovi dvorniki. Kralja se polasti strahovit srd. Ukaže kraljico takoj poklicati, trpinčiti in potem umoriti.

Slepi Kunâla pa je padel očetu pred kolena in prosil s povzdignjenimi rokami: „Moj oče in kralj! Prosim te, ne vdaj se jezi in prizanesi kraljici! Ona je sedaj tudi moja mati. Tvoj sin te prosi, ne vzemi mu matere. Za vse bolečine, ki mi jih je ona povzročila, nisem še nikdar občutil niti trohice jeze ali sovraštva in ga tudi sedaj ne občutim. Zato tudi ti odpusti moji drugi materi, kraljici, kakor sem ji odpustil jaz. Saj ni slajšega, kakor odpuščati svojim sovražnikom.“

Ko je kraljevič izgovoril te besede, so se v njegovih očesnih votlinah zopet zasvetile oči, tako lepe in krasne, kakor so bile prej ...

Kompoljski.

